

Orporuutu iskee!

Kaksi päivää ennen tämän kirjoittamista olin vihjeittämässä ristikkolehden aukeaman kokoista ristikkoa. Tämän kokoisen tehtävän vihjeitys, visaisella vaikeusasteella, on normaalisti noin kahden tunnin urakka. Olin edennyt vasta noin vartin, kun katseeni pysähtyi tuijottamaan yhtä tiettyä kohtaa laatimuksessa. Orporuutu, aargh!

Ristikkosääntöjen mukaan orporuutu on vihjeruutu, jonka reunasta ei lähde ratkaisusanaa. Itse sääntö on yksiselitteinen: ristikossa ei saa olla orporuutuja. Se on yksi niistä säännöistä, jota rikkovan ristikon jokainen ristikkojulkaisija jättää varmasti julkaisematta.

Useiden laatijoiden kanssa olemme vuosien varrella havainneet kokemuksemme hyvin samankaltaiseksi: orporuutu iskee laatimukseen salakavalasti, sitä on jostakin syystä vaikea havaita siinä vaiheessa, kun se syntyy.

Itselläni laadinta kulkee seuraavaa reittiä: ensin lyijykynälaadinta ruutupaperille, seuraavaksi lyijykynälaadinnan puhtaaksikirjoitus toiseen lehtiöön, sitten ristikon vastaussanojen kirjoitus Exce-

liin ja aakkosjärjestykseen laitto toistojen selville saamiseksi, sen jälkeen laatimuksen kirjoittaminen tietokoneelle ja lopuksi vihjeityksen tekeminen tuohon tietokoneversioon. Orporuutu paljastuu usein vasta tuossa viidennessä vaiheessa!

Orporuudun poistaminen valmiista laatimuksesta on useimmiten hyvin työläs tapahtuma. Ristikon sanoitusrakennetta pitää muuttaa niin laajalta alueelta, että saadaan poistettua tuo takaraivosta mustaa savua nostattanut kohta. Samalla pitää koko ajan varmistaa, että sanojen muutto ei tuo mukanaan uusia toistoja.

Ristikkosäännöissä on pieni helpotus, kun siellä sanotaan: "Jos orporuudun oikeasta reunasta lähtee pystysana tai alareunasta vaakasana, voidaan tällainen puoliorporuutu hyväksyä. Niitäkin tulee pyrkiä välttämään." Joskus laatijan saat-
taa päästää pälkähästä tuo puoliorporuudun mahdollisuus.

Toivon kaikille laatijakollegoille tsemppiä orporuutujen selättämisessä. Alussa mainitsemani ristikon vihjeitys kesti orporuudun korjaamisen takia normaalin kahden tunnin asemesta tasan kolme tuntia.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen
kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/
ristikkoakatemia/